

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

Кафедра освітньої політики

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ТРЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ
ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТА
«Нова українська школа:
реалізація ДСБО в другому циклі базової середньої освіти: 7-8 класи.
Громадянська та історична освіта»
І етап навчання**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри
(протокол № 1 від 27.02.2025 р.)

Завідувач кафедри

Г. Б. Лоїк

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(протокол № 1 від 28.02. 2025 р.)

Голова науково-методичною ради

П.К.Хобзей

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: «Нова українська школа: реалізація ДСБО в другому циклі базової середньої освіти: 7-8 класи. Громадянська та історична освіта». I етап навчання.

Розробники: методист кабінету координації НУШ, викладач кафедри суспільствознавчої освіти ЛОІППО І.А.Костюк

Мета: розвиток загальних і професійних компетентностей тренерів-педагогів для організації підвищення професійної кваліфікації вчителів 7-х класів, необхідних для організації навчання, виховання і розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Напрямок навчання:

- розвиток професійних компетентностей вчителів історії та громадянської освіти (знання освітніх вимог державного стандарту базової середньої щодо переорієнтації освітніх результатів учнів 7 - 8 класів, сутності переходу від знаннєцентричної моделі до компетентнісного навчання згідно концепції НУШ, нової організації змісту та його представленість у модельних програмах, особливостей навчальної діяльності на уроці та сучасної системи оцінювання);
- розвиток предметно-методичної компетентності та
- розвиток компетентності управління освітнім процесом та безперервного професійного розвитку

Обсяг: 30 годин

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації, в тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності:

- лідерська □ здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування педагогів до досягнення спільної мет;
- соціальна □ здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді;
- підприємницька □ здатність генерувати нові ідеї, розуміти проблемні ситуації та розв'язувати їх, виявляти ініціативність.

Професійні компетентності:

Мовно-комунікативна, предметно-методична, інформаційно-цифрова, психологічна, прогностична, організаційна, інноваційна, рефлексивна, компетентність педагогічного партнерства, здатність до навчання упродовж життя.

Місце (місця) надання освітньої послуги: КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Очікувані результати навчання

- аналізувати особливості переходу в очікуваних освітніх результатах від адаптаційного циклу до циклу базового вивчення предметів згідно вимог ДСБО та їх поступове ускладнення;
- пояснювати ієрархію освітніх результатів державного стандарту базової середньої освіти ГІО та способи їх досягнення в сучасному освітньому процесі (на прикладі навчальних програм);
- аналізувати освітні втрати у здобутті учнями та ученицями 7 – 8 класів освітніх результатів ДСБО при завершенні адаптаційного циклу та переході з класу в клас;
- вміти ефективно використовувати ресурси навчальної літератури у розвитку наскрізних вмінь та реалізації компетентнісного потенціалу освітньої галузі;
- розрізняти цілі та особливості різних видів оцінювання у класах НУШ, ефективно використовувати інструменти формульовального та підсумкового оцінювання відповідно до нормативних документів МОН для реалізації компетентнісного навчання у 7 класах НУШ;
- використовувати психологічні знання про вікові особливості пізнавальних процесів у молодших підлітків 12-14 років для ефективної організації навчальної діяльності;
- здійснювати рефлексію власної педагогічної діяльності з точки зору відповідності вимогам професійного стандарту вчителя.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат

Вартість (у разі встановлення): за кошти освітньої субвенції

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Ознайомлення з учасниками та програмою навчання. Формування очікувань учасників **(Пр.-1)**

Тема 1. Зміна освітніх результатів у 7-8 класах НУШ. Поступовість та наступність в очікуваних освітніх результатах у двох циклах базової середньої освіти Здобутки та перешкоди у реалізації ДСБО Ієрархія освітніх результатів ДСБО (Л.-3)

План лекційного заняття (3 год.):

1.1. Виклики в середній освіті, пов'язані із зміною освітніх результатів, сучасного інформаційного середовища, III. Ієрархія освітніх результатів та їх взаємопов'язаність. Індиксація освітніх результатів та орієнтирів для оцінювання.

1.2. Перехід до другого циклу базової середньої освіти: психолого-педагогічні особливості учіння та педагогічні підходи до навчання у 7 - 8 класі.

1.3. Аналіз викликів впровадження вимог ДСБО у практиці щоденного викладання при переході до циклу базового вивчення предметів: наступність та послідовність очікуваних освітніх результатів.

Тема 2. Особливості змістового наповнення інтегрованих та окремих курсів історії України, всесвітньої історії та громадянської освіти у базовій школі. Ціннісна складова вивчення предметів галузі та розвиток предметних компетентностей. (Л-4 Пр.3.)

План лекційного заняття (4 год.):

2.1.—2.2. Компетентнісний потенціал ранньомодерної історії України. Ціннісна складова та розвиток історичного мислення при вивченні історії у 7-8 класах.

2.3.—2.4. Можливості інтеграції сюжетів історії України та всесвітньої історії для посилення громадянсько-національного потенціалу вивчення предметів освітньої галузі та формування системного мислення.

План практичного заняття (3 год):

2.5. Що таке історичне мислення та як його формувати. Практичні кейси при роботі з різними сюжетами періоду.

2.6. Алгоритм діяльності вчителя при роботі з історичними джерелами для досягнення очікуваних освітніх результатів ПЮ(3-4 група).

2.7. Геопросторова компетентність та її роль у формуванні системного мислення на уроках історії.

Тема 3. Поняття освітніх втрат та освітніх розривів. Переваги компетентнісної моделі навчання в подоланні освітніх втрат. (Л.-1 Пр. - 2)

План лекційного заняття (1 год.):

3.1. Освітні втрати та їх вплив на корекцію навчальних програм: підходи до організацій змісту, планування досягнення освітніх результатів та формування наскрізних вмінь.

План практичного заняття (2 год)

3.2. Діагностика освітніх втрат на початку навчального року та впродовж навчання. Алгоритм діяльності вчителя з подолання освітніх втрат в галузі історичної та громадянської освіти.

3.3. Наступність та системність у досягненні освітніх результатів.

Тема 4. Освітній дизайн сучасного уроку. (Л.-2 Пр. - 4)

План лекційного заняття (2 год.):

4.1. Поняття освітнього дизайну та його складові. Використання освітнього дизайну у щоденній практиці вчителя.

4.2. Навчальні програми та КТП як орієнтири у формуванні ключових та предметних компетентностей галузі ГІО для ефективного освітнього дизайну

План практичного заняття (4 год)

4.3. Планування освітнього процесу та прогнозування його результату.

4.4. Кооперативне навчання: мета і методи. Особливості використання.

4.5.-4.6. Практичні аспекти індивідуалізації освітнього процесу у 7-8 класах. Предметно-методична компетентність вчителя, його управлінська та прогностична компетентності у формуванні наскрізних вмінь в умовах диференціації навчання.

Тема 5. Оцінювання в базовій освіті НУШ. (Пр.- 4)

План практичного заняття (4 год):

5.1. Формувальне та підсумкове оцінювання в НУШ: спосіб фіксації та критерії. Моделі підсумкового оцінювання в ГІО.

5.2. Критерії оцінювання для аналізу учнівських досягнень за групами результатів у підсумковому оцінюванні. Типи запитань і завдань для різних освітніх результатів.

5.3. Шкала оцінювання та вимоги ДСБО. Особливості застосування результатів навчальної діяльності та характеристики навчальної діяльності (наскрізні вміння) у Свідоцтві досягнень

5.4. Аналіз підручників щодо релевантності запитань і завдань для оцінювання за групами результатів ГІО. Роль коректного методичного супроводу освітнього процесу оцінювання у класах НУШ.

Круглий стіл (6 год)

6.1 . Шкільний менеджмент для успіху НУШ. Лідерство і педколектив

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Кр.стіл
Інтеграційно-мотиваційне заняття Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників	1		1	
Тема 1. Зміна освітніх результатів у 7-8 класах НУШ. Поступовість та наступність в очікуваних освітніх результатах у двох циклах базової середньої освіти Здобутки та перешкоди у реалізації ДСБО. Ієрархія освітніх результатів ДСБО 1.1.Виклики в середній освіті, пов'язані із зміною освітніх результатів, сучасного інформаційного середовища, ШІ. Ієрархія освітніх результатів та їх взаємопов'язаність. Індексація освітніх результатів та орієнтирів для оцінювання. 1.2.Перехід до другого циклу базової середньої освіти: психолого-педагогічні особливості учіння та педагогічні підходи до навчання у 7 - 8 класі. 1.3. Аналіз викликів впровадження вимог ДСБО у практиці щоденного викладання при переході до циклу базового вивчення предметів: наступність та послідовність очікуваних освітніх результатів.	3	3		

Тема 2. Особливості змістового наповнення інтегрованих та окремих курсів історії України, всесвітньої історії та громадянської освіти у базовій школі. Ціннісна складова вивчення предметів галузі та розвиток предметних компетентностей. 2.1.—2.2. Компетентнісний потенціал ранньомодерної історії України. Ціннісна складова та розвиток історичного мислення при вивченні історії у 7-8 класах. 2.3.—2.4. Можливості інтеграції сюжетів історії України та всесвітньої історії для посилення громадянсько-навчального потенціалу вивчення предметів освітньої галузі та формування системного мислення. 2.5. Що таке історичне мислення та як його формувати. Практичні кейси при роботі з різними сюжетами періоду. 2.6. Алгоритм діяльності вчителя при роботі з історичними джерелами для досягнення очікуваних освітніх результатів ГІО(3-4 група). 2.7. Геопросторова компетентність та її роль у формуванні системного мислення на уроках історії.	7	4	3	
Тема 3. Поняття освітніх втрат та освітніх розривів. Переваги компетентнісної моделі навчання в подоланні освітніх втрат. 3.1. Освітні втрати та їх вплив на корекцію навчальних програм: підходи до організації змісту, планування досягнення освітніх результатів та формування наскрізних вмінь. 3.2. Діагностика освітніх втрат на початку навчального року та впродовж навчання. Алгоритм діяльності вчителя з подолання освітніх втрат в галузі історичної та громадянської освіти. 3.3. Наступність та системність у досягненні освітніх результатів.	3	1	2	

Тема 4. Освітній дизайн сучасного уроку. 4.1. Поняття освітнього дизайну та його складові. Використання освітнього дизайну у щоденній практиці вчителя. 4.2. Навчальні програми та КТП як орієнтири у формуванні ключових та предметних компетентностей галузі ГІО для ефективного освітнього дизайну 4.3. Планування освітнього процесу та прогнозування його результату. 4.4. Кооперативне навчання: мета і методи. Особливості використання. 4.5.-4.6. Практичні аспекти індивідуалізації освітнього процесу у 7-8 класах. Предметно-методична компетентність вчителя, його управлінська та прогностична компетентності у формуванні наскрізних вмінь в умовах диференціації навчання.	6	2	4	
Тема 5. Оцінювання в базовій освіті НУШ. 5.1. Формувальне та підсумкове оцінювання в НУШ: спосіб фіксації та критерії. Моделі підсумкового оцінювання в ГІО. 5.2. Критерії оцінювання для аналізу учнівських досягнень за групами результатів у підсумковому оцінюванні. Типи запитань і завдань для різних освітніх результатів. 5.3. Шкала оцінювання та вимоги ДСБО. Особливості застосування результатів навчальної діяльності та характеристики навчальної діяльності (наскрізні вміння) у Свідоцтві досягнень 5.4. Аналіз підручників щодо релевантності запитань і завдань для оцінювання за групами результатів ГІО. Роль коректного методичного супроводу освітнього процесу оцінювання у класах НУШ.	4		4	
6.1 . Шкільний менеджмент для успіху НУШ. Лідерство і педколектив	6			6
Усього	30	10	14	6

Список рекомендованих електронних ресурсів:

- 1) Програми НУШ: які вони є та як учителю з ними працювати?
<https://osvitoria.media/experience/programy-nush-yaki-vony-ye-ta-yak-uchytelyu-z-nymy-pratsyuvaty/>
- 2) Навчальні втрати: причини, наслідки й шляхи подолання
<https://osvita.ua/school/88921/>

- 3) Дослідження. Як підготуватися до змін в Україні. <https://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2021/07/Future-of-Work-research-Ukr.pdf>
- 4) Оцінки у 5–9-х класах по-новому: моделі, інструменти, орієнтири. https://osvitoria.media/experience/otsinky-u-5-9-h-klasah-po-novomu-modeli-instrumenty-oriyentyry/?fbclid=IwY2xjawGUGGpleHRuA2FlbQIxMQABHVv_8XzR087vF5J7UvwJj3M_yn4Fw0s2uLIBPdJPD-EVEsgU4YmSUE0rMw_aem_sjFcgc9NTAEduHKGoghrJQ
- 5) TEACHING STRATEGIES. 7 Ways to Show Students Their Academic Growth <https://www.edutopia.org/article/8-ways-to-show-students-their-academic-growth>
- 6) Усе про освітні втрати: ефективні методики та алгоритми для вчителя
- 7) <https://osvitoria.media/experience/vse-pro-osvitni-vtraty-efektyvni-metodyky-ta-algorytmy-dlya-vchytelya/>
- 8) Як компенсувати «освітні втрати»: рекомендації для органів влади, засновників і директорів закладів освіти <https://sqe.gov.ua/yak-kompensuvati-osvitni-vtrati-rek/>
- 9) Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджені наказом МОН України від 15 травня 2023 р. №563. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-okremih-pitan-zdobuttya-osviti-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-v-umovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini>.
- 10) Оцінювання за НУШ: що змінилося та як допомогти вчителю? <https://osvitoria.media/experience/otsinyuvannya-za-nush-shho-zminylos-ta-yak-dopomogty-vchytelyu/>
- 11) У чому проблеми із моделлю оцінювання, яку відстоює МОН і вимагають скасувати вчителі? <https://nus.org.ua/2025/02/27/u-chomu-problemy-iz-modellyu-otsinyuvannya-yaku-vidstoyuye-mon-i-vymagayut-skasuvaty-vchyteli/>
- 12) НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ: СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ <https://testportal.gov.ua/navchalni-vtraty-sutnist-prychyny-naslidky-ta-shlyahy-podolannya-analitychnyj-material-vid-fahivtsiv-ukrayinskogo-tsentru-otsinyuvannya-yakosti-osvity/>
- 13) Г. Кенц. НУШ: орієнтири та акценти для вчителя предметів громадянської та історичної освітньої галузі
- 14) Єлізавета Даценко 5 моделей освітнього дизайну або як вчитися ефективно. <https://ed-era.com/blog/5-modeley-osvitniogo-dyzaynu/>
- 15) Огляд Концепції Нової української школи. https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/razdel_1_Oglyad.pdf